

**dr hab. Róża Wilczak – Płaziuk, prof. AM**

**Sztuki muzyczne, dyscyplina instrumentalistyka**

**Adres do korespondencji:**

**Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów**

**90-716 Łódź, ul. Gdańska 32**

**Łódź, dnia 18 października 2019 r.**

### **Zleceniodawca recenzji**

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 12 lipca 2019 r., zlecenie podjęte na podstawie art. 11 ust.1, art. 14 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz.595 z 2003 r. ze zm. Dz. U. Nr 164, poz.1365 z 2005 r.) oraz art. 33 ust.2 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455).

### **Dotyczy**

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 19 października 2011 r. w sprawie:

- wszczęcia na wniosek Pani mgr Małgorzaty Żak (obecnie Małgorzaty Kołodziejczyk) z dnia 14 września 2011 r. przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
- wyznaczenia recenzenta

W świetle Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (z dnia 14 marca 2003 r. tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08. 2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1,3) Rada Wydziału Instrumentalnego posiada uprawnienia do przeprowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Do dokumentacji z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 19 października 2011 r. dołączono:

- uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego,
- uchwałę o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej kandydata mej osoby,
- protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego,
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- listę obecności członków Rady Wydziału Instrumentalnego,
- listę członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka do minimum kadrowego,
- 1 egz. pracy doktorskiej wraz z dokumentacją

Liczba uprawnionych członków Rady wynosiła w momencie wszczęcia przewodu wynosiła 27 osób. Na posiedzeniu obecnych było 15 uprawnionych członków Rady. Oddano 15 głosów ważnych: 14 głosów za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora w osobie prof. dr hab. Jolanty Kukuły – Kopczyńskiej, 1 głos przeciw, głosów wstrzymujących się nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane. W głosowaniu nad wyznaczeniem mej osoby recenzentem pracy doktorskiej oddano 15 głosów ważnych: 15 głosów za, głosów wstrzymujących się oraz przeciwnych nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. art. 14 ust. 2 pkt. 1, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Małgorzaty Żak (obecnie Małgorzaty Kołodziejczyk).

### **Podstawowe dane o Kandydatce**

Pani mgr Małgorzata Kołodziejczyk urodzona dnia 15 kwietnia 1984 r. w Dębicy, ukończyła w 2008 r. studia magisterskie (stacjonarne, 2-letnie II stopnia) w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu na Wydziale Instrumentalnym w klasie altówki dr hab. Michała Mickera. W 2008 roku podjęła studia doktoranckie w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi na Wydziale Instrumentalnym pod kierunkiem prof. dr hab. Jolanty Kukuły – Kopczyńskiej. W roku 2009 Kandydatka zdała egzamin do orkiestry Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu, lecz ostatecznie podjęła pracę jako nauczyciel gry na skrzypcach i altówce w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. K. Pendereckiego w Dębicy (w 2009

r.) oraz od 2010 r. jako nauczyciel gry na skrzypcach i altówce w Szkole Muzycznej I stopnia w Ropczycach. Współpracowała także z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Wrocławskiej, Festiwalową Orkiestrą „Classic Premiere”. Była liderem grupy altówek we wrocławskiej Orkiestrze Kameralnej oraz Akademickiej Orkiestrze Symfonicznej. Pani mgr Małgorzata Kołodziejczyk doskonaliła swoje umiejętności na wielu kursach muzycznych w kraju i za granicą pod kierunkiem profesorów takich jak: Piotr Reichert („V Wiosenne Kursy Mistrzowskie” - Przemyśl w 2010 r.), Stefan Kamasa (Kurs Mistrzowski w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w 2007 r.), Christian Euler (Kurs Altówkowy w ramach programu Socrates/Erasmus w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w 2005 r.), Ilana Schula (Kurs Kameralny w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w 2006 r.), Claude Lelong (Międzynarodowy Kurs Muzyczny w Polsce w 2008 r.). Kandydatka uczestniczyła także w warsztatach orkiestrowych w Weimarze, Jeżowie, Jodłówce Tuchowskiej i Tihany (na Węgrzech) w latach 2000-2002. Odbyła szereg kursów metodycznych i uczestniczyła w seminariach specjalistycznych i lekcjach otwartych - doskonalących Jej umiejętności pedagogiczne:

- XXXVI oraz XXXVII Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Zenona Brzewskiego w Łańcucie (Kurs Metodyczny w 2010 oraz 2011 r.)
- Seminarium Wiolinistyczne „Lekcja z Mistrzem” (prof. Kaja Danczowska, Rzeszów 2011 r.)
- Regionalne Skrzypcowe Warsztaty Metodyczne (prof. Wojciech Szlachcikowski, Lubaczów 2010 r.)
- Seminarium Metodyczne (prof. Paweł Puczek, prof. Irena Olkiewicz, Dębica 2010 r.)
- Kurs Metodyczny w ramach „V Wiosennych Kursów Mistrzowskich” w Przemyślu w 2010 r.
- CEA w Warszawie (forma doskonalenia zawodowego: „Specyfika pracy z uczniem wybitnie uzdolnionym), 2010 r.
- XXXVII Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Zenona Brzewskiego w Łańcucie (lekcje otwarte: prof. Jerzy Kosmala, prof. Walentyna Jakubowska, 2011 r.)
- XXXVI Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Zenona Brzewskiego w Łańcucie (lekcje otwarte: prof. Irena Albrecht, prof. Sergey Kravchenko, prof. Konstanty Andrzej Kulka, 2010 r.)

Podczas XXXVI oraz XXXVII Międzynarodowych Kursów Muzycznych im. Zenona Brzewskiego w Łańcucie Kandydatka wygłosiła dwa wykłady: „Rozwój muzyczny artysty muzyka” oraz „Biopsychiczne podstawy rozwoju artysty – muzyka”. Prowadziła także lekcje otwarte w Szkole Muzycznej z Profilem Jazzowym w Chorzelowie

Kandydatka brała udział w edycji dwóch konkursów „Małych Form Instrumentalnych” organizowanych przez Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu (2005 r. i 2007 r.) oraz w 2008 r. w VIII Ogólnopolskim Konkursie Altówkowym im. Jana Rakowskiego w Poznaniu.

Pani mgr Małgorzata Kołodziejczyk (w latach 2000- 2011) prowadziła ponadto działalność koncertową:

- solową m.in.: (głównie koncerty i audycje w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu jako studentka) oraz: XIX Międzynarodowy Kurs Muzyczny w Głuchołazach – audycje uczestników kursu, Miejski Ośrodek Kultury w Radymnie – koncerty, Prywatna Szkoła Muzyczna w Chorzelowie – koncerty, Państwowa Szkoła Muzyczna im. M. Karłowicza w Mielcu – koncerty, Wiosenne Kursy Mistrzowskie w Przemyślu - koncerty uczestników kursu.
- kameralną m.in.: Szkoła Muzyczna I st. w Ropczycach – koncert, Prywatna Szkoła Muzyczna w Chorzelowie - koncert, Polkowice – recital kameralny, audycje i współudział w recitalach kameralnych w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, „Klub Muzyki i Literatury” we Wrocławiu - koncert, „Oratorium Marianum we Wrocławiu - koncert
- jako muzyk orkiestrowy: Orkiestra Filharmonii im. W. Lutosławskiego we Wrocławiu – koncerty, Orkiestra Symfoniczna Wydziału Akademii Muzycznej we Wrocławiu – koncerty, Wrocławski Festiwal Młodych Muzyków „Classic Premiere” - Orkiestra Festiwalowa – koncerty, Akademicka Orkiestra Kameralna (Wrocław) - koncerty.

Należy ponadto wspomnieć o pracy i działalności pedagogicznej Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk w Szkołach Muzycznych w Dębicy i Ropczycach (liczne koncerty, popisy uczniów); dzięki Jej zaangażowaniu powstały tam klasy altówki.

Chociaż dorobek artystyczny i pedagogiczny Kandydatki nie podlegają ocenie, należy stwierdzić, iż Pani mgr Małgorzata Kołodziejczyk aktywnie uczestniczyła w koncertach w rodzimej uczelni, na terenie kraju oraz za granicą (nieliczne)– zarówno jako kameralistka,

muzyk orkiestrowy i podczas występów solowych. Doskonaliła swoje umiejętności także jako pedagog, biorąc udział w licznych kursach pedagogicznych i metodycznych (szkolnictwo artystyczne), organizowała popisy i koncerty uczniów - przygotowywała ich prezentacje estradowe. O ile osiągnięcia artystyczne Doktorantki stanowią umiarkowany wkład w rozwój polskiej kultury muzycznej, o tyle Jej zaangażowanie w działalność pedagogiczną jest znaczące (w szczególności dla społeczności lokalnych – Szkoły Muzyczne w Dębicy i Ropczycach).

### **Ocena pracy doktorskiej**

Praca doktorska Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk pt.: „Twórczość altówkowa Rebekki Clarke i Lillian Fuchs – podobieństwa i różnice” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i jego opisu, co tworzy integralną całość. W ramach dzieła artystycznego zostały przedstawione na płycie CD wybrane utwory na altówkę i fortepian Rebekki Clarke oraz wybrane utwory na altówkę solo Lillian Fuchs. Są to następujące kompozycje:

1. Rebecca Clarke – Sonata na altówkę i fortepian
2. Rebecca Clarke – „Untitled”
3. Rebecca Clarke – „I’ll Bid My Heart Be Still”
4. Lillian Fuchs – Sonata Pastorale na altówkę solo
5. Lillian Fuchs – Fantasy Etudes – Etiuda nr 6
6. Lillian Fuchs – Fifteen Characteristic Studies – Etiuda nr 2
7. Lillian Fuchs – Fifteen Characteristic Studies – Etiuda nr 11
8. Lillian Fuchs – Fifteen Characteristic Studies – Etiuda nr 12

Otwierająca płytę **Sonata na altówkę i fortepian Rebekki Clarke** wykonana została przez Panią Małgorzatę Kołodziejczyk z zaangażowaniem emocjonalnym, zachowaniem charakteru i nastroju poszczególnych części. Na podkreślenie zasługuje fakt bardzo dobrej, wzajemnej współpracy i zrozumienia kameralnego z Pianistą Panem mgr Tomaszem Kaszubą.

W pierwszej części Sonaty (Impetuoso) wyeksponowane zostało zróżnicowanie barwowe, dynamiczne obu tematów, Doktorantka ukazała w kantylenach przemyślane prowadzenie frazy, płynne zmiany kierunków smyczka, zrealizowała zamierzenia kompozytorki dotyczące zmian tempa, doboru artykulacji oraz dynamiki. Mankamentem w niektórych fragmentach jest nieprecyzyjna intonacja (zwłaszcza zmiany pozycji) oraz jakość dźwięku (zwłaszcza na strunach G i C).

Różnorodna wibracja, którą posługuje się Pani Małgorzata Kołodziejczyk, zazwyczaj odzwierciedla zmienną ekspresję zawartą w tej części oraz osobiste stany emocjonalne, towarzyszące Jej w trakcie wykonywania dzieła. Kończące część - arpeggia, choć zagrane dosyć precyzyjnie i selektywnie, brzmią nieco „zbyt realnie”. Druga część Sonaty (Vivace) wykonana została sprawnie technicznie, słychać tutaj dobrze zrealizowaną artykulację, precyzyjne wyczucie „czasu estradowego”, zachowane zostały lekkość i taneczny charakter części. Trzecia część (Adagio) z bardzo pięknym wstępem fortepianu w wykonaniu mgr Tomasza Kaszuby, ukazuje dużą wrażliwość Doktorantki na prowadzenie śpiewnej frazy w kantylenach - zgodne z układem linii melodycznej. Pewien niedosyt sprawia nieprecyzyjna intonacja oraz emisja dźwięku przy zmianach pozycji i związana z tym również jakość wibracji. Mimo to podkreślić należy spójną interpretację, współpracę kameralną, koloryt barwowy obu instrumentów. Sonata ta wykonana została przez Panią Małgorzatę Kołodziejczyk w nieco „marzycielskim” nastroju, z kobiecą narracją i wrażliwością, co może nie jest przypadkowe, biorąc pod uwagę tematykę pracy doktorskiej - opowiadając o twórczości dwóch kobiet – kompozytorek i altowiolistek.

„**Untitled**” **Rebekki Clarke** wykonany został sprawnie pod względem technicznym (realizacja ornamentyki, biegników), z zachowaniem pewnej autorskiej dowolności interpretacyjnej w zakresie doboru dynamiki i barwy dźwięku (kompozytorka nie dookreśliła oznaczeń dynamicznych) oraz przy realizacji mini – kadencji. Recenzentka wolałaby wprowadzić, aby miniatura ta zagrana była w nieco wolniejszym, spokojniejszym tempie, w bardziej „rozmarzonym” charakterze, mniej realistycznie dźwiękowo, jednakże nie stanowi to zarzutu i ogólnie interpretacja ta jest satysfakcjonująca.

„**I’ll Bid My Heart Be Still**” **Rebekki Clarke**. Ta pieśń instrumentalna, stanowiąca ostatnie dzieło w twórczości instrumentalnej kompozytorki, wybrzmiewa na płycie w wykonaniu Pani Małgorzaty Kołodziejczyk z pewną zadumą refleksyjną, śpiewnością w wyciszonym nastroju. Ładne prowadzenie linii melodycznej oraz frazowanie smyczkiem współgra z doborem („nie narzucającej się”) wibracji. Pewien niedosyt przedstawiają zbyt słyszalne zmiany pozycji.

Kolejnym utworem zarejestrowanym na płycie CD jest **Sonata Pastorale na altówkę solo Lillian Fuchs**. Część pierwsza (Fantasia). Artystka wykazała się sprawnością techniczną przy realizacji dwudźwięków, akordów, chociaż czasem pojawiają się mankamenty intonacyjne i problemy z emisją dźwięku (jest on nieco „zamknięty” i „zduszony”). W chromatycznych pochodach w artykulacji legato, również można usłyszeć usterki intonacyjne.

Altowioliści ukazała zmienny charakter części, dobrze zrealizowała oznaczenia dynamiczne i artykulacyjne. Część druga (Pastorale) – zagrana została ładnym dźwiękiem, z uwypukleniem frazy i ekspresji. Trzecia część (Allegro – Energico), w interpretacji mgr Małgorzaty Kołodziejczyk, charakteryzuje się sprawnie zrealizowaną artykulacją spiccato, ukazaniem kantyleny w części środkowej oraz odważnie, z energią zagranego finału – kadencji. Sonata ta obfituje w liczne problemy techniczno - interpretacyjne (właściwie mamy tutaj cały przekrój różnych technik wykonawczych, niełatwych do zagrania akordów, dwudźwięków). Doktorantka poradziła sobie z nimi w dość zadawalający sposób, chociaż intonacja i barwa dźwięku w niektórych fragmentach Sonaty nie była w pełni zadawalająca.

Ostatnimi utworami zamieszczonymi na płycie CD są wybrane etiudy skomponowane przez Lillian Fuchs. **Pierwsza z nich - Etiuda nr 6 (Risentito Moderato) pochodzi ze zbioru: „16 Fantasy Etudes”** i zawiera problematykę akordową, artykulację staccato, spiccato czasem détachè a nawet sautillé. Altowioliści dobrze poradziła sobie z realizacją licznych trudności wykonawczych zawartych w tej etiudzie, oddając jednocześnie jej zróżnicowany nastrój.

Następna etiuda pochodzi ze zbioru: **„Fifteen Characteristic Studies”**. **Etiuda nr 2 (Allegretto)** składa się ze schromatyzowanych, motorycznych sekwencji szesnastkowych w artykulacji legato. Doktorantka w zadawalający sposób wykonała te etiudę - płynnie zmieniając struny i pozycje, wykazała się dobrą biegłością techniczną palców lewej ręki oraz zrealizowała zmiany dynamiczne.

**Kolejna etiuda (również ze zbioru: „Fifteen Characteristic Studies”). Etiuda nr 11 (Dolendo)** - „wstęp” oraz „zakończenie” tej etiudy zostały zagrane z uwypukleniem dwóch planów linii melodycznych (ładne prowadzenie linii podkreślające nuty istotne we frazowaniu), w smutnym, „bolesnym” nastroju. Część środkowa - Moderato – sprawnie zagrane dwudźwięki i bardzo dobra artykulacja spiccato (ósemka z akcentem i dwie szesnastki spiccato).

Ostatnia etiuda i zarazem zamykająca płytę CD kompozycja, pochodzi również ze zbioru **„Fifteen Characteristic Studies”). Etiuda nr 12 (Amabile)** wykonana została z zamysłem interpretacyjnym, z zachowaniem kulminacji wyrazowych w artykulacji legato, ładnym, pełnym ekspresji, nasyconym dźwiękiem.

Określenia *amabile* i *espr. dolce* (pojawiające się na początku etiudy) skłaniałyby do wydobywania z instrumentu nieco lżejszego, bardziej zwiewnego rodzaju dźwięku (nawet w dynamice mezzo forte i forte) a wyrażanie ekspresji mogłoby bardziej aktywizować wibrację.

### **Opis dzieła artystycznego**

Część opisowa pracy składa się z wprowadzenia, pięciu rozdziałów, podsumowania, bibliografii oraz aneksu.

**Rozdział I „Kobieta- kompozytorka w świetle zróżnicowanych kontekstów”** posiada trzy podrozdziały (1. Zarys historyczny, 2. Twórczynie kompozycji altówkowych, 3. Czynniki warunkujące wybitne osiągnięcia – środowisko rodzinne a rozwój uzdolnień). Autorka nakreśliła w nim sytuację kobiet – kompozytorek na tle różnorodnych uwarunkowań i kontekstów. Opisała, w ogólnym zarysie historycznym rolę społeczną kobiet zajmujących się sztuką muzyczną oraz ich zmagania w tej dziedzinie, w kontekście konfrontacji z nierzadko spotykaną dominującą rolą mężczyzn. Pojawia się tutaj wstępna informacja o kompozytorkach, piszących na przestrzeni różnych epok historycznych utwory na altówkę, która to w aneksie (częśćka C) otrzymała bogate rozwinięcie w postaci bardzo cennego indeksu nazwisk twórczyń dzieł altówkowych wraz z wykazem utworów na altówkę ich autorstwa. Doktorantka określiła również czynniki wpływające na wybitne osiągnięcia twórcze (m.in. środowisko rodzinne, podłoże psychologiczne i czynniki biopsychiczne, cechy genetyczne, uzdolnienia, sposób edukacji i kształcenia).

**Rozdział II „Muzyka XX wieku”** posiada trzy podrozdziały (1. Przemiany w muzyce na przełomie stuleci i XX wieku – ogólna charakterystyka, 2. Muzyka brytyjska, 3. Muzyka amerykańska). Autorka w tym rozdziale opisuje przemiany zachodzące w muzyce na przełomie stuleci i XX wieku (pojawienie się nowych kierunków i stylów muzycznych). Kontekst scharakteryzowania muzyki brytyjskiej i amerykańskiej w tym czasie, został przywołany przez Autorkę ze względu na twórczość tytułowych bohaterek pracy doktorskiej – Rebekki Clarke i Lillian Fuchs (sytuacja w kraju urodzenia, próba zbadania czy istniała determinanta trendów panujących w ojczyźnie na ich twórczość).

**Rozdział III „Rebecca Clarke”** posiada trzy podrozdziały (1. Rys biograficzny, 2. Utwory altówkowe Rebekki Clarke w kontekście twórczości kompozytorki, 3. Studium analityczno – wykonawcze wybranych dzieł). Zawarta w nim została interesująca biografia Rebekki Clarke, dokładna prezentacja jej twórczości altówkowej w świetle całego jej dorobku kompozytorskiego.



Najważniejszą częścią tego rozdziału jest studium analityczno -wykonawcze wybranych dzieł Rebekki Clarke: Sonaty na altówkę i fortepian, „Untitled”, „I’ll Bid Heart Be Still”. Analiza warstwy strukturalnej tych kompozycji została dokonana przez Panią mgr Małgorzatę Kołodziejczyk w klarowny sposób i przedstawiona zarówno w formie graficznej jak i opisowej pracy. Autorka odnosi się do problematyki wykonawczej tych dzieł poruszając szereg aspektów związanych z techniką gry jak i ich artystyczną interpretacją.

**Rozdział IV „Lillian Fuchs”** posiada trzy podrozdziały (1. Rys biograficzny, 2. Utwory altówkowe Lillian Fuchs w kontekście twórczości kompozytorki, 3. Studium analityczno – wykonawcze wybranych dzieł). Zamieszczone w nim zostały: rys biograficzny Lillian Fuchs, prezentacja twórczości altówkowej w kontekście wszystkich jej kompozycji. W studium analityczno - wykonawczym Autorka skoncentrowała się na wybranych utworach na altówkę solo Lillian Fuchs: Sonacie Pastorale na altówkę solo oraz etiudach pochodzących ze zbiorów: „16 Fantasy Etudes” (Etiuda nr 6), „Fifteen Characteristic Studies” (Etiudy nr 2, nr 11, nr 12). Zarówno w Rozdziale III jak IV Kandydatka określiła i zdefiniowała indywidualny, charakterystyczny język muzyczny obu kompozytorek.

**Rozdział V „Analiza badań porównawczych nad twórczością altówkową Rebekki Clarke i Lillian Fuchs oraz czynnikami wpływającymi na stopień zróżnicowania wybranych dzieł kompozytorek”** posiada cztery podrozdziały (1. Badania porównawcze w zakresie twórczości altówkowej, 2. Wnioski z przeprowadzonych badań, 3. Badania w zakresie determinantów wieloczynnikowych, 4. Wnioski płynące z badań). Jest to rozdział najważniejszy w całej pracy doktorskiej, weryfikujący wcześniej zebrane dane, wzbogacony o indywidualne doświadczenia wykonawczo-interpretacyjne Pani Małgorzaty Kołodziejczyk, ukazujący i dokumentujący podobieństwa i różnice w twórczości altówkowej Rebekki Clarke i Lillian Fuchs. Autorka przeprowadziła:

- rzetelne badania twórczości altówkowej obu kompozytorek (utwory na altówkę w kontekście całego dorobku twórczego, język muzyczny, środki artystycznego wyrazu)
- badania komparatywne twórczości altówkowej Rebekki Clarke i Lillian Fuchs. Wykazała i opisała czynniki, które wpłynęły na stopień zróżnicowania wybranych dzieł obu twórczyń. Przeprowadziła badania w zakresie determinantów wieloczynnikowych (środowisko rodzinne – pochodzenie, droga artystycznego rozwoju – kariery obu kompozytorek).

Niniejszym obroniła główną hipotezę tematu pracy i udowodniła istniejące podobieństwa i różnice w twórczości na altówkę Rebekki Clarke i Lillian Fuchs. W toku badań i we wnioskach końcowych wykazała jednakże wysoki poziom zróżnicowania kompozycji altówkowych Rebekki Clarke względem Lillian Fuchs (różnice w fakturze, harmonice, kolorystyce, agogice, aplikaturze i brzmieniu). Odnalazła także cechy wspólne (melodyka, forma utworu, artykulacja, stopień zaawansowania technicznego utworów). Opisała czynniki warunkujące stopień odmienności utworów tworzących dzieło artystyczne (droga zawodowa, osobowość, styl i filozofię życia, rozwój uzdolnień, edukację, ambicję obu kompozytorek).

Opis dzieła napisano poprawną polszczyzną, dokładne przypisy zostały prawidłowo zastosowane w tekście pisanym. Niezwykle bogata jest bibliografia, składająca się z 49 pozycji literatury polskiej i obcej, 4 źródeł encyklopedycznych i słowników, 2 egzemplarzy czasopism, 21 dokumentów elektronicznych – jest ona ściśle powiązana z podjętym tematem. Niezwykle cenne jest umieszczenie (wspomnianego wcześniej) indeksu nazwisk twórczyń dzieł altówkowych wraz z wykazem utworów na altówkę ich autorstwa oraz wykazu utworów Rebekki Clarke i Lillian Fuchs. Stanowi to doskonałe kompendium wiedzy przede wszystkim dla altowiolistów chcących poszerzać swój repertuar o nowe kompozycje. Niespodzianką jest zamieszczenie przez Kandydatkę (w formie pisemnej) interesującego wywiadu z prof. Jerzym Kosmałą (Łańcut, 2011r.).

Należy stwierdzić, że praca doktorska mgr Małgorzaty Kołodziejczyk stanowi pozycję niezwykle interesującą, cenną w odniesieniu do wzbogacania repertuaru altówkowego (zwłaszcza o kompozycje solowe czy etiudy Lillian Fuchs). Utwory nagrane na płycie oraz część opisowa pracy stanowią dowód na obecność podobieństw i znaczących różnic w twórczości altówkowej Rebekki Clarke i Lillian Fuchs. Dzieło muzyczne zostało profesjonalnie zarejestrowane na nośniku elektronicznym a Doktorantka mgr Małgorzata Kołodziejczyk, wykazała się zadawalającym warsztatem wykonawczym (niech mi wolno jednak będzie, z recenzenckiego obowiązku odnotować zastrzeżenia co do intonacji, zmian pozycji oraz czasem jakości brzmienia dźwięku). Jej interpretacje utworów Rebekki Clarke i Lillian Fuchs odznaczają się dokładnością i rzetelnością w realizacji tekstu muzycznego, wrażliwością na prowadzenie frazy, wyobraźnią odtwórczą a intencje wykonawcze są czytelne i szczerze. Na uwagę zasługuje gra Pianisty Pana mgr Tomasza Kaszuby, który to w kompozycjach na altówkę i fortepian Rebekki Clarke wykazał się kreatywnością i wyobraźnią dźwiękową oraz stał się muzycznym, inspirującym towarzyszem i partnerem dla Pani Małgorzaty Kołodziejczyk, wzbogacając tym samym ich wspólną kreację artystyczną.

## **Konkluzja**

Podsumowując należy stwierdzić, że praca doktorska Pani Mgr Małgorzaty Kołodziejczyk pt. „Twórczość altówkowa Rebekki Clarke i Lillian Fuchs – podobieństwa i różnice” dzięki Jej bardzo dobrej sztuce wykonawczej oraz dokładnym badaniom znajdującym odzwierciedlenie w opisie dzieła, rozwiązuje w sposób wyczerpujący przedstawioną w temacie problematykę. Stanowi także znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez Autorkę, jak i całej dziedziny sztuki. Niniejszym stwierdzam, że Doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną i umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła bez zastrzeżeń wymagania art.13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. Pracę mgr Małgorzaty Kołodziejczyk przyjmuję.

*Ryszard Stanciel*